

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘

พินิจภาษา พิจารณาสาร



มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความจากสารานุกรม
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การอ่านจับใจความ เป็นการอ่านที่มุ่งจับประเด็นสำคัญของของเรื่อง เพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการอ่าน ควรฝึกฝนทักษะการอ่านอย่างสม่ำเสมอ

การอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านเพื่อหาส่วนสำคัญของเรื่อง ใจความสำคัญของเรื่องนั้นจะปรากฏอยู่ตามย่อหน้าต่าง ๆ ของเรื่อง อาจจะอยู่ส่วนต้น ส่วนกลาง หรือส่วนท้ายของย่อหน้าก็ได้ หากเป็นเรื่องขนาดยาวอาจต้องใช้ในการสรุปใจความสำคัญโดยรวม

การอ่านจับใจความสำคัญควรปฏิบัติ ดังนี้

๑. อ่านในใจทุกย่อหน้าอย่างละเอียด
๒. ศึกษาความหมายของคำ กลุ่มคำ ส่วนวนที่ไม่เข้าใจ
๓. ตั้งคำถามว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ทำไม ฯลฯ
๔. สังเกตประโยคที่แสดงให้เห็นใจความสำคัญ ซึ่งมักมีประโยคอื่น ๆ อธิบายขยายความหรือให้รายละเอียด
๕. จัดทำแผนภาพความคิดของเรื่องทีอ่าน แล้วประมวลเป็นใจความสำคัญ

ตัวอย่าง ข้อความที่มีใจความสำคัญอยู่.....



ประเพณีลอยกระทงแสดงถึงวัฒนธรรมของคนไทยที่มีความสัมพันธ์และผูกพันกับธรรมชาติ เกิดการสร้างสรรคศิลป์และงานประดิษฐ์ที่งดงามตลอดจนการจัดพิธีกรรมที่เรียบง่าย

ตัวอย่าง ข้อความที่มีใจความสำคัญอยู่.....



สงกรานต์เป็นวันสำคัญตามประเพณีที่มีมาแต่โบราณและถือสืบเนื่องตลอดมา สมัยก่อนถือเอา “วันสงกรานต์” เป็นวันขึ้นปีใหม่ของไทย เป็นวันทำบุญใหญ่ มีการจัดงานเฉลิมฉลองและการเล่นสนุกสนานต่าง ๆ



ตัวอย่าง ข้อความที่มีใจความสำคัญอยู่.....



ชีวิตของคนมิได้ขึ้นอยู่กับอาหารเพียงอย่างเดียว ยังต้องพักผ่อนนอนหลับด้วย การเข้านอนและตื่นให้ตรงเวลา การนอนดึกไม่เป็นผลดีต่อสุขภาพ



กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๖๔). หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุด ภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ (พิมพ์ครั้งที่ ๑๕). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.

ใบงานที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความจากสารานุกรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความจากสารานุกรม
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “การดูแลสุขภาพที่บ้าน” จากสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ ๒๙ แล้วตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกต้อง (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกายทำให้สุขภาพเด็กแข็งแรง
- การรับประทานอาหารเป็นเวลามีส่วนช่วยให้ระบบขับถ่ายเป็นปกติ
- การนอนดึกไม่เป็นผลดีต่อร่างกาย
- การกินอาหารควรปล่อยให้เด็กได้เลือกกินอาหารที่ชอบ และกินได้ตลอดเวลา
- การเดินทางไกลและการอยู่ค่ายพักแรมทำให้ร่างกายเด็กอ่อนล้า
- เมื่อเราสามารถช่วยเหลือตนเองได้แล้ว เราสามารถอยู่ได้ด้วยตัวคนเดียว
- เราต้องรู้จักสังเกตตนเอง ถ้ารู้สึกป่วยควรให้ผู้ปกครองพาไปพบแพทย์
- เด็กควรลดความอ้วนด้วยการลดอาหาร
- การเข้าค่ายพักแรมทำให้เด็กรู้จักการใช้ชีวิตเป็นหมู่คณะอย่างสนุกสนาน
- สุขภาพจะสมบูรณ์ได้ขึ้นอยู่กับอากาศ อาหาร อุจจาระ ออกกำลังและอารมณ์

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนด



๑. นักเรียนได้รับความรู้อะไรบ้างจากการอ่านเรื่อง “การดูแลสุขภาพที่บ้าน”

.....

.....

.....

๒. นักเรียนจะนำความรู้จากการอ่านไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

บทความจากสารานุกรม เรื่อง การดูแลสุขภาพที่บ้าน

สุขภาพของเด็กจะแข็งแรงต้องเริ่มต้นจากการรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย และต้องสร้างสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร ไม่ตามใจปากจนเป็น เด็กอ้วน ตั้งแต่แรก เพราะเมื่อโตขึ้นก็จะทำให้เป็นผู้ใหญ่อ้วน เสี่ยงต่อการเป็นโรคต่าง ๆ เด็กไม่ควรลดความอ้วนด้วยการลดอาหาร เพราะเด็กยังต้องใช้สารอาหารเพื่อการเจริญเติบโต อาหารที่รับประทานควรเป็นอาหารที่ปรุงเสร็จใหม่ ๆ เพราะเด็กอยู่ในวัยเจริญเติบโต ควรได้รับประทานแต่อาหารที่ดีและมีประโยชน์ต่อร่างกายเท่านั้น นอกจากนี้ เพื่อให้ระบบขับถ่ายเป็นปกติ เราควรรับประทานให้ตรงเวลา ไม่ควรรับประทานอาหารจุบจิบหรือบ่อยครั้งเกินไปในแต่ละวัน

ชีวิตของคนมิได้ขึ้นอยู่กับอาหารเพียงอย่างเดียว ยังต้องพักผ่อนนอนหลับด้วยการเข้านอนและตื่นให้ตรงเวลา การนอนดึกไม่เป็นผลดีต่อสุขภาพ นอกจากนี้ ควรนอนในห้องที่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก ที่นอนและผ้าห่มจะต้องดูแลรักษาให้สะอาดอยู่เสมอ เมื่อตื่นขึ้นตอนเช้าก็ควรจะทำที่นอนและพับผ้าห่มให้เป็นระเบียบเรียบร้อย






การสร้างลักษณะนิสัยในชีวิตประจำวัน ซึ่งได้แก่ ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกระฉับกระเฉง ความอดทน ความขยันขันแข็ง ความมีน้ำใจ มีเมตตา รู้จักเสียสละ สิ่งเหล่านี้ควรสร้างให้เกิดขึ้นในตน นอกจากนั้น เมื่อเป็นเด็กควรจะช่วยตัวเอง ไปที่ละเล็กละน้อยเพื่อให้เกิดความแข็งแรง และในที่สุดเราก็จะสามารถช่วยตัวเองได้ นอกจากนี้ชีวิตของเรานั้นมิใช่จะอยู่โดดเดี่ยวลำพัง เราจึงต้องรู้จักคบเพื่อนและรู้จักอยู่ร่วมกันด้วยความสามัคคี มองกันในแง่ดี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

แม้ว่าเราจะได้ระมัดระวังในเรื่องอาหารการกินอย่างดีแล้วแต่ก็เชื่อว่าเราจะมีสุขภาพสมบูรณ์เสมอไป เรายังต้องออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน ในวันหยุดสุดสัปดาห์เราอาจขี่จักรยาน ว่ายน้ำ เล่นฟุตบอล วิ่ง เดิน หรือแม้แต่เปิดเพลงเต้นแอโรบิก ทำให้สนุกสนาน และเป็นการออกกำลังกายไปในตัวด้วย

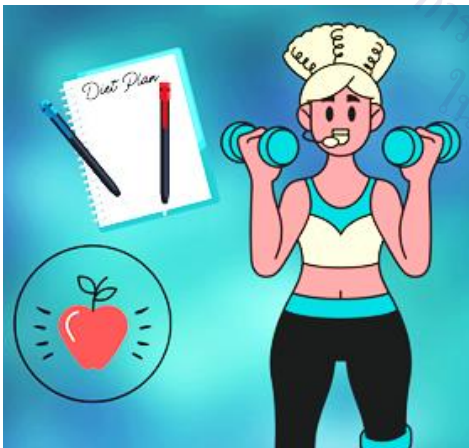
เมื่อโรงเรียนจัดให้ไปเดินทางไกล หรือเข้าค่ายพักแรม เราก็ควรจะได้เข้าร่วม ทั้งนี้ นอกจากจะเป็นการออกกำลังกายแล้ว ยังฝึกให้เรารู้จักพึ่งตนเอง รวมทั้งรู้จักการใช้ชีวิตร่วมกันเป็นหมู่คณะอย่างสนุกสนาน จิตใจก็จะร่าเริงเบิกบาน

การที่เราจะดูแลสุขภาพเมื่ออยู่ในบ้านนั้น เราต้องรู้จักสังเกตตนเองเพื่อแก้ไขอาการเบื้องต้นได้ทันท่วงที เช่น ปวดท้อง ท้องผูก เป็นหวัด ปวดศีรษะ น้ำหนักลด ถ้ารู้สึกว่ามีอาการป่วยมาก ก็ควรจะให้พ่อแม่ผู้ปกครองพาไปพบแพทย์ พึ่งระลึกอยู่เสมอว่า “กินไว้ดีกว่าแก้”

สุขภาพจะสมบูรณ์ได้ขึ้นอยู่กับตัวของเราเอง โดยอย่างน้อยให้คำนึงถึง “๕ อ” ในชีวิตประจำวัน คือ

๑. อากาศ อยู่ในที่ซึ่งมีอากาศบริสุทธิ์ 
๒. อาหาร รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ 
๓. อุจจาระ ท้องไม่ผูกกระบบขับถ่ายปกติ 
๔. ออกกำลังกาย มีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ 
๕. อารมณ์ มีจิตใจดี ร่าเริง เบิกบาน สนุกสนาน 

พิศิษฐ์ ศรีประเสริฐ. (๒๕๖๗). เรื่องที่ ๙ การดูแลสุขภาพที่บ้าน. สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่มที่ ๒๙.



ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่าน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การระบุนิยามจากเรื่องที่อ่าน
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การอ่าน คือ การรับรู้โดยการดูตัวหนังสือ เครื่องหมาย สัญลักษณ์ ทำให้เข้าใจเรื่องราวหรือความบันเทิงใจได้ตรงตามจุดประสงค์ของผู้เขียน เป็นการอ่านที่ดีและได้ประโยชน์อย่างแท้จริง

การตั้งจุดประสงค์ในการอ่าน

๑. อ่านเพื่อให้เกิดความรู้ คือ การอ่านในเรื่องที่ยังไม่รู้ หรือต้องการเพิ่มพูนความรู้ให้มากยิ่งขึ้น เช่น การอ่านหนังสือประเภทตำรา สารคดี วารสาร หนังสือพิมพ์

๒. อ่านเพื่อให้เกิดความคิด คือ การอ่านหนังสือแนวความคิด ปรัชญา วัฒนธรรม จริยธรรม และความคิดเห็นทั่วไป ผู้อ่านต้องใช้วิจารณญาณในการเลือกนำความคิดที่ได้จากการอ่านมาใช้ให้เป็นประโยชน์

๓. อ่านเพื่อให้เกิดความบันเทิง เป็นการอ่านในเวลาว่าง เป็นการอ่านหนังสือประเภทเบาสมองเพื่อการพักผ่อน เช่น อ่านนิทาน อ่านนวนิยาย อ่านเรื่องสั้น

๔. อ่านเพื่อตอบสนองความต้องการอื่น ๆ เช่น อ่านเพื่อนำไปแสดงความคิดเห็น

ประโยชน์ของการอ่าน

๑. เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องทำให้มีความคิดกว้างไกล มีความทันสมัย

๒. เสริมสร้างบุคลิกภาพที่เหมาะสม

๓. ช่วยส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์

๔. เป็นข้อมูลในการตัดสินใจและรู้แนวทางในการแก้ปัญหา

๕. เกิดการเรียนรู้วิธีการค้นคว้าต่อไป ตลอดจนการแสวงหาความเพลิดเพลิน

๖. สนับสนุนการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

รุจี ดันต้อศวโยธี. (๒๕๖๕). **คู่มือภาษาไทย ป.๕ (หลักภาษาไทยและการใช้ภาษาไทย).**

กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี การพิมพ์.

สมศักดิ์ อัมพรวิสิทธิ์โสภณ. (๒๕๖๔). **ทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ป.๕.**

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ภูมิบัณฑิต.

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การระบุนิยามจากการอ่านสารานุกรม
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การระบุนิยามจากเรื่องที่อ่าน
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “ประเพณีลอยกระทง” จากสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ ๔๑ แล้วตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกต้อง (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- น้ำคือสิ่งจำเป็นของชีวิต คนไทยจึงสร้างถิ่นฐานใกล้แม่น้ำ ด้วยถือว่าเป็นที่พึ่งพาอาศัย
- คนไทยผูกพันกับแม่น้ำ จึงทำให้เกิดประเพณีเกี่ยวกับแม่น้ำ เช่น การขอฝน งานบุญบั้งไฟ การแข่งเรือเพื่อเสี่ยงทายน้ำ และประเพณีลอยกระทง
- ชาวบ้านจัดงานลอยกระทงเนื่องจากเกรงกลัวพระแม่คงคา
- ประเพณีลอยกระทงจัดเพื่อรำลึกถึงบุญคุณแม่น้ำ ขอขมาที่ทำให้ลำน้ำสกปรก
- วันลอยกระทงตรงกับวันเพ็ญ เดือน ๑๒ หรือ วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือนพฤศจิกายน
- กระทงประดิษฐ์จากวัสดุธรรมชาติ เช่น กาบกล้วย ใบตอง ประดับด้วยดอกไม้สด และธูปเทียน
- กระทงที่ได้รับความนิยมจากอดีตสืบต่อมาจนถึงปัจจุบันคือกระทงที่ทำมาจากโพง เพราะมีน้ำหนักเบา สะดวกในการประดิษฐ์กระทง
- ประเพณีลอยกระทงแสดงถึงวัฒนธรรมของคนไทยที่มีความสัมพันธ์ และผูกพันกับธรรมชาติ

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนนำความรู้จากการอ่านเรื่อง “ประเพณีลอยกระทง” มาเขียนเรียบเรียงให้ได้ใจความที่สมบูรณ์

.....

.....

.....

.....

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

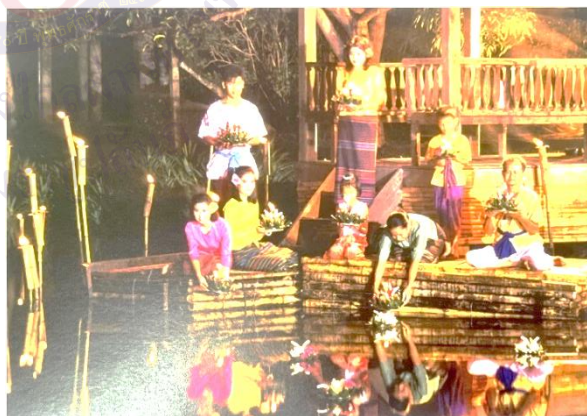
ชีวิตของคนไทยผูกพันอยู่กับแม่น้ำลำคลอง สายน้ำนำความชุ่มเย็นหล่อเลี้ยงไร่นา ป่า สวนให้อุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งสำคัญของการทำมาหากินและเป็นเส้นทางให้ผู้คนสัญจร ติดต่อกันไปมาหากัน

น้ำคือสิ่งจำเป็นของชีวิต คนไทยจึงสร้างถิ่นที่อยู่และรวมกันอยู่เป็นชุมชนใกล้แม่น้ำ ชาวบ้านบูชาพระแม่คงคา ด้วยถือว่าเป็นที่พึ่งพาอาศัย เกิดประเพณีเกี่ยวกับน้ำ เช่น การขอ ฝน งานบุญบั้งไฟ การแข่งเรือเพื่อเสี่ยงทายน้ำ และประเพณีที่นิยมจัดกันแพร่หลาย คือ ประเพณีลอยกระทง

วันเพ็ญเดือน ๑๒ หรือวันขึ้น ๑๕ ค่ำเดือนพฤศจิกายน สายน้ำเปี่ยมฝั่งพระจันทร์ เต็มดวงกระจ่างฟ้า ในคืนที่ธรรมชาติสวยงามเช่นนี้ ชาวบ้านซึ่งส่วนใหญ่ เป็นเกษตรกรมี เวลาว่างรอการเก็บเกี่ยว จึงจัดประเพณีลอยกระทง เพื่อรำลึกถึงบุญคุณของแม่น้ำ และขอ ขมาที่ได้ทำให้ลำน้ำมีสิ่งสกปรก

บางชุมชนลอยกระทงเพื่อบูชารอยพระพุทธรูปที่หาดทรายริมฝั่งแม่น้ำนัมมทานที บูชาท้าวพกาพรหมซึ่งเป็นแม่กาเผือกแม่ของพระพุทธเจ้า ๕ พระองค์ในอดีตชาติ การลอย กระทงจึงถือเป็นงานบุญอย่างหนึ่ง มีการประดิษฐ์กระทงจากวัสดุธรรมชาติ เช่น กาบกล้วย ซึ่งบางทีก็มีใบตองพับเย็บซ้อนกันเป็นรูปดอกบัว ประดับด้วยดอกไม้สดและธูปเทียน เมื่อถึง วันเพ็ญเดือน ๑๒ ชาวบ้านพากันไปที่ ทำน้ำ จุดเทียนสว่างและยกกระทงขึ้นอธิษฐาน เสร็จแล้ววางกระทงลงลอยไป

ประเพณีลอยกระทงแสดงถึง วัฒนธรรมของคนไทยที่มีความสัมพันธ์และ ผูกพันกับธรรมชาติเกิดการสร้างสรรค์ศิลปะ และงานประดิษฐ์ที่งดงามตลอดจนการจัด พิธีกรรมเรียบง่าย สร้างบรรยากาศที่รื่นเริงในครอบครัวและชุมชน



สมชาย นิลอาธิ. (๒๕๕๙). ประเพณีลอยกระทง สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน

โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๔๑ : ๗-๘

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การอ่านวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน เป็นการอ่านที่ต้องใช้ทักษะ การอ่านจับใจความเข้ามาช่วยเพื่อหาสาระสำคัญของเรื่อง จึงจะสามารถวิเคราะห์และแสดง ความคิดเห็นจากเรื่องได้ถูกต้อง เหมาะสม และนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงได้

การวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน

คือ การแยกแยะเรื่องราวที่อ่าน ฟัง และดู เพื่อทำความเข้าใจและเห็นความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ๆ ซึ่งการอ่านเพื่อวิเคราะห์หาเหตุและผลต้องใช้กระบวนการอ่านเพื่อความเข้าใจ รวมทั้งสรุปความจากเรื่องที่อ่าน เพื่อช่วยในการวิเคราะห์

การแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

เป็นการพิจารณาสารที่อ่านด้วยเหตุผลแล้วแสดงความคิดเห็นประกอบ ซึ่งความคิดเห็นนั้นอาจเป็นไปได้ในทางชื่นชม เห็นคล้อยตาม โต้แย้ง คัดค้าน หรืออาจตั้งเป็นข้อสังเกต ข้อเสนอแนะต่าง ๆ

หลักการอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น มีดังนี้

๑. กำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน การรู้จุดมุ่งหมายในการอ่านจะช่วยให้เลือกวิธีการอ่านได้เหมาะสมกับประเภทของการอ่าน

๒. เลือกใช้วิธีการอ่านที่เหมาะสม การอ่านมีหลายระดับและมีวิธีการต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายและประเภทของสื่อที่อ่าน โดยมีวิธีการอ่านต่อไปนี้

๒.๑ การอ่านจับประเด็น คือ การอ่านเรื่องหรือข้อเขียนต่าง ๆ โดยทำความเข้าใจสาระสำคัญในขณะที่อ่าน มีเทคนิคในการอ่าน คือ ต้องสังเกตคำสำคัญ ประโยคที่มีความสำคัญ และสรุปใจความสำคัญเพื่อไว้ทบทวนต่อไป

๒.๒ การอ่านสรุปความ คือ การอ่านที่สามารถตีความหมายของสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้องชัดเจน เข้าใจเรื่องได้ดี สามารถแยกส่วนที่สำคัญและไม่สำคัญได้ การสรุปความมี ๒ ลักษณะ คือ สรุปความในแต่ละตอนหรือแต่ละย่อหน้า และสรุปจากทั้งเรื่อง

๓. มีความรู้เรื่องที่จะแสดงความคิดเห็น ผู้อ่านต้องมีความรู้ในเรื่องที่จะแสดงความคิดเห็น เพราะถ้าผู้อ่านไม่มีความรู้ในเรื่องที่จะแสดงความคิดเห็นอย่างถ่องแท้ ก็จะไม่สามารถเสนอความคิดเห็นของตนเองได้อย่างชัดเจนและมีเหตุผล กลายเป็นความคิดเห็นที่เลื่อนลอยไม่มีหลักฐาน

ข้อเท็จจริง และไม่มีเหตุผลสมเหตุสมผลที่ดีประกอบอยู่ สารที่แสดงความคิดเห็นนั้นจะไม่มีควา
 น่าเชื่อถือ

๔. การใช้ภาษาในการแสดงความคิดเห็น ต้องระมัดระวังใช้ถ้อยคำและสำนวน และหลักการ
 แสดงความคิดเห็น เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจสารที่แสดงความคิดเห็นในทางพึงประสงค์

๕. การแสดงความคิดเห็นเป็นเรื่องเฉพาะตัวของผู้อ่าน ผู้อ่านต้องเข้าใจว่าการแสดงควา
 มคิดเห็นนั้นเป็นการเสนอสารที่ผู้อ่านคิด ผู้อ่านคนอื่นมีสิทธิ์ที่จะไม่เห็นด้วยกับความคิดของเราได้เสมอ
 จึงควรเปิดโอกาสรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วย

๖. การรู้จักประเภทของสารที่อ่าน ในการแสดงความคิดเห็นผู้อ่านต้องรู้จักประเภทของสาร
 ต่าง ๆ ที่อ่านว่าเป็นสารประเภทใด ซึ่งสารแต่ละประเภทก็จะมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างออกไป

๗. การแสดงความคิดเห็น ประกอบไปด้วย

๗.๑ ที่มา ส่วนที่เป็นเรื่องราวต่าง ๆ หรือต้นเรื่องที่ผู้อ่านต้องการแสดงความคิดเห็น ที่มา
 ของการแสดงความคิดเห็นจะช่วยให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องแสดงความคิดเห็น โดยส่วนนี้จะช่วย
 ให้ผู้รับสารเข้าใจเรื่องราวและพร้อมรับฟังความเห็นนั้น

๗.๒ ข้อเสนอสนับสนุน ข้อเท็จจริง หลักการ หรือข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นของผู้อื่นนำมา
 ประกอบเพื่อสนับสนุนให้ความคิดเห็นของตนมีน้ำหนักและมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

๗.๓ ข้อเสนอสรุป สิ่งที่ต้องการสื่อให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านยอมรับนำไปปฏิบัติ อาจเป็นข้อเสนอแนะ
 ข้อเสนอแนะ หรือการประเมินค่าที่ผู้แสดงความคิดเห็นนำเสนอ

ข้อควรคำนึงในการแสดงความคิดเห็น

๑. ความคิดเห็นที่ดีต้องมีประโยชน์และมีคุณค่าต่อผู้อ่าน และต้องเป็นประโยชน์ต่อคนส่วน
 ใหญ่ไม่ใช่เฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

๒. ความสมเหตุสมผล ความคิดเห็นที่ดี ต้องมีความสมเหตุสมผล มีข้อเสนอสนับสนุนที่มีความ
 น่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป

๓. ความเหมาะสมกับผู้รับสารและกาลเทศะ การแสดงความคิดเห็นเป็นการเขียนเพื่อให้บุคคล
 หรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอ่าน บางเรื่องสามารถนำเสนอแก่สาธารณชนได้ แต่บางเรื่องก็ไม่สามารถเสนอแก่
 บุคคลทั่วไปได้ จึงพิจารณาสารดังกล่าวเพื่อนำเสนอให้เหมาะสมกับกาลเทศะ

๔. การใช้ภาษา ต้องใช้ภาษาที่ชัดเจนและเหมาะสม

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นจากการอ่านสารานุกรมเรื่อง “เงินตรา”

๑. คำว่า “เบี้ย” ในสุภาษิต “พูดไปสองไพเบี้ย
 นิ่งเสียตำลึงทอง” มีความหมายว่าอย่างไร

.....

๒. เงินตราคำว่า “เบี้ย” กับ คำว่า “บาท”
 แตกต่างกันอย่างไรร

.....

๓. นักเรียนคิดว่า เงิน มีผลต่อการใช้ชีวิตของ
 นักเรียนอย่างไร

.....

๔. หากนักเรียนไปซื้อของที่ห้างร้านแห่ง
 หนึ่ง แต่เงินสดไม่เพียงพอต่อการชำระค่า
 สินค้าและบริการ นักเรียนมีวิธีแก้ปัญหา
 อย่างไร

.....



ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

บทความจากสารานุกรม เรื่อง เงินตรา

เด็ก ๆ คงเคยได้ยินสุภาษิตว่า “พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง” ซึ่งหมายความว่า ได้รู้จักกาลเทศะในการพูด รู้ว่าเมื่อใดควรพูด และเมื่อใดไม่ควรพูด ถ้าพูดแล้วไม่ได้ประโยชน์ก็ควรนิ่งเงียบ นอกจากนี้ ยังมีสำนวนอีกสำนวนหนึ่งว่า “อัฐยายซื้อขนมยาย” หมายถึง การเอาเงินของผู้ใดผู้หนึ่งไปซื้อ หรือแลกเปลี่ยนของอื่นของผู้นั้น โดยผู้ซื้อไม่ต้องออกเงินของตนเอง

ในสุภาษิตและสำนวนข้างต้น มีคำหลายคำที่เกี่ยวข้องกับเงินตราที่ใช้กันในสมัยก่อน คือ เบี้ย อัฐ ไพ ตำลึง ซึ่งปัจจุบันเราเลิกใช้แล้ว โดยใช้เป็นบาท และสตางค์แทน ถ้าเด็ก ๆ ต้องการจะทราบว่า เงินที่ใช้กันในสมัยก่อนเรียกชื่อว่าอะไรบ้าง และมีความเป็นมาอย่างไร ก็อาจจะศึกษาได้จากเรื่องของเงินตรา รวมทั้งรูปร่างของเงินเหรียญที่เรียกว่า เหรียญกษาปณ์ และเงินที่พิมพ์ในกระดาษ ที่เรียกว่า ธนบัตร ซึ่งได้ผลิตออกใช้ในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ ที่ผ่านมามีรูปร่างลักษณะที่น่าสนใจมาก

นอกจากเหรียญกษาปณ์และธนบัตรแล้ว ในปัจจุบันยังมีการนำสิ่งอื่น ๆ มาใช้แทนเงินตราได้ด้วย ได้แก่ บัตรเครดิต และเช็คธนาคาร เวลาไปซื้อของตามห้างร้านใหญ่ ๆ บางแห่ง เราอาจไม่ต้องจ่ายเป็นเงินสด แต่สามารถชำระด้วยบัตรเครดิตหรือเช็คธนาคารแทนก็ได้ นับว่าระบบเงินตราในปัจจุบันมีความก้าวหน้ากว่าแต่ก่อนมาก



นวรรตน์ เลขะกุล. (๒๕๕๐). เงินตรา สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน
โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๒๙ : ๑๗๕

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

การวิเคราะห์เนื้อหาสาระของการอ่านนั้น เป็นการอ่านเพื่อวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่อง โดยใช้ความคิด ความรู้ และประสบการณ์ เพื่อพิจารณาเรื่องที่อ่านนั้น มีความสมเหตุสมผล และมีความถูกต้องหรือไม่ มีหลักในการพิจารณา ดังนี้

ลักษณะข้อเท็จจริง	ลักษณะข้อคิดเห็น
๑. มีความเป็นไปได้ ๒. มีความสมจริง ๓. มีหลักฐานเชื่อถือได้ ๔. มีความสมเหตุสมผล	๑. เป็นข้อความที่แสดงความรู้สึกรู้สึก ๒. เป็นข้อความที่แสดงความคาดคะเน ๓. เป็นข้อความที่แสดงการเปรียบเทียบ ๔. เป็นข้อความที่เป็นข้อเสนอแนะหรือเป็นความคิดเห็นของผู้พูดเอง

ตัวอย่างประโยคที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

ประโยคที่เป็นข้อเท็จจริง	ประโยคที่เป็นข้อคิดเห็น
๑. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นจังหวัดที่อยู่ติดกับทะเล ๒. เกาะแกร็ดอยู่จังหวัดนนทบุรี ๓. น้ำพริกเป็นอาหารประจำสำหรับไทย มีหลายรส และเข้ากันกับผักจิ้ม ๔. เมืองไทยอากาศร้อน จึงนิยมนำผลไม้มาแกะเอาแต่เนื้อ ใส่น้ำเชื่อมและน้ำแข็งหุบ เรียกว่าลอยแก้ว	๑. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีทะเลที่สวยงาม เช่น ชายหาดหัวหิน ๒. เกาะแกร็ดเป็นสถานที่ที่ผู้คนนิยมไปเที่ยว ๓. น้ำพริกปลาทูลรสชาติดีที่สุดในบรรดาน้ำพริกทั้งหมด ๔. ในบรรดาผลไม้ลอยแก้ว ลูกตาลลอยแก้วอร่อยที่สุด ๕. เมื่อเทียบกับสัตว์ชนิดอื่นแล้ว ช้างตาเล็กที่สุด ๖. ข้าวเหนียวเป็นอาหารที่กินแล้วอึดและอร่อยที่สุด

ประโยชน์ที่เป็นข้อเท็จจริง	ประโยชน์ที่เป็นข้อคิดเห็น
<p>๕. ช้างมีตาเล็กมากเมื่อเทียบกับขนาดตัว แต่สามารถมองเห็นสิ่งต่าง ๆ ได้ไกลและชัดเจน</p> <p>๖. ภาคอีสานมีวัฒนธรรมร่วมที่สำคัญคือ วัฒนธรรมการบริโภคข้าวเหนียวเป็นอาหารหลัก</p> <p>๗. ผัดเผ่า เป็นวิธีผัดเนื้อสัตว์ เช่น ปลา ดุก ปลากระพง หรือหอยแมลงภู่ผัดกับน้ำพริกในกระทะร้อนจัด ใส่กระชายซอยและยอดพริกไทยอ่อน รสชาติเผ็ดร้อน</p> <p>๘. โปรตีน เป็นสารอาหารที่จำเป็น เป็นองค์ประกอบหลักของเซลล์ทุกเซลล์ในร่างกาย</p> <p>๙. วิตามินซี มีหน้าที่สร้างสารทำให้เส้นผม ฟัน เหงือก และกระดูกแข็งแรง</p> <p>๑๐. นมเป็นอาหารที่เหมาะสมสำหรับเด็กและผู้ใหญ่ ประกอบด้วยแร่ธาตุสำคัญคือ แคลเซียม</p>	<p>๗. ในบรรดาอาหารประเภทผัด ผัดกะเพราอร่อยที่สุด</p> <p>๘. โปรตีนเป็นสารอาหารที่ร่างกายต้องการมากที่สุด</p> <p>๙. วิตามินซีมีรสชาติอร่อยที่สุดเพราะได้จากผลไม้</p> <p>๑๐. นมรสสตอว์เบอร์รี่รสชาติดีกว่านมช็อกโกแลต</p>

ใบงานที่ ๔ เรื่อง การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสารานุกรม เรื่อง “ภูมิลักษณะเด่นในประเทศไทย” แล้ววิเคราะห์ข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นจากเรื่อง อย่างละ ๕ ข้อความ

ข้อเท็จจริง

- ๑.
- ๒.
- ๓.
- ๔.
- ๕.



ข้อคิดเห็น

- ๑.
- ๒.
- ๓.
- ๔.
- ๕.

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

บทความจากสารานุกรม เรื่อง ภูมิลักษณะเด่นในประเทศไทย

โลกที่เราอาศัยอยู่มีพื้นผิวโลกที่มีลักษณะแตกต่างกัน บางแห่งเป็นที่ราบลุ่ม มีห้วยหนอง คลอง บึงอยู่ทั่วไป บางแห่งเป็นที่ราบสูง มีภูเขาหินปูน ทิวเขา สวนหิน และถ้ำกระจายอยู่ตามเชิงเขาต่าง ๆ บางพื้นที่เป็นที่ราบติดทะเล มีทะเลสาบ อ่าว และเกาะแก่งจำนวนมาก นอกจากนั้นยังมีพื้นที่บางแห่งเป็นที่อกเขาสูงชัน เต็มไปด้วยภูเขาสูง ๆ ต่ำ ๆ มีหุบเขา น้ำตก ลำธารน้อยใหญ่มากมาย พื้นที่แต่ละแห่งล้วนมีความสวยงามและแปลกแตกต่างกัน ผู้คนจึงนิยมไปท่องเที่ยวเพื่อชมทัศนียภาพที่สวยงามเหล่านั้น

ลักษณะของพื้นผิวโลกที่เกิดขึ้นตามธรรมชาตินี้ เรียกว่า ภูมิลักษณะ สาเหตุสำคัญที่ทำให้โลกมีภูมิลักษณะแตกต่างกันหลากหลายลักษณะก็คือ การเคลื่อนที่ของแผ่นเปลือกโลก เนื่องจากโลกประกอบด้วยแผ่นเปลือกโลกจำนวนมาก เมื่อแผ่นเปลือกโลกเกิดการเคลื่อนที่ชนกัน อาจทำให้เปลือกโลกถูกดันสูงขึ้นกลายเป็นภูเขาน้อยใหญ่ หรืออาจเกิดการยุบตัวลงเป็นหุบเขา ร่องลึกต่าง ๆ นอกจากนี้ กระบวนการทางธรรมชาติ ซึ่งได้แก่ แสงแดด ลม ฝน ความชื้น ยังสามารถกัดกร่อนดิน หิน แร่ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโลกค่อย ๆ ผุพังแตกสลายไปรวมทั้งน้ำตกจากภูเขาและไหลลงมายังเบื้องล่างทำให้เกิดลำธารน้อยใหญ่ที่ไหลไปรวมกันกลายเป็นแม่น้ำ ลำคลองต่าง ๆ ตลอดจนดินและหินที่ถูกน้ำกัดเซาะ ก็จะไหลลงมาสะสมทับถมกันจนเกิดเป็นที่ราบได้

ประเทศไทยมีภูมิลักษณะเด่นที่แตกต่างกันในแต่ละภาค ดังนี้

ภาคเหนือ มีภูมิลักษณะเป็นที่อกเขาสูงชันสลับซับซ้อน พื้นแผ่นดินมีรอยแตกรอยเลื่อนทำให้น้ำร้อนใต้ดินไหลขึ้นมาเกิดเป็นพุร้อน ส่วนน้ำตกจากเทือกเขาก็ไหลสู่เบื้องล่างเกิดเป็นลำธาร แม่น้ำ หล่อเลี้ยงชีวิตผู้คนที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้น

ภาคกลาง มีภูมิลักษณะเป็นที่ราบลุ่มซึ่งเกิดจากการสะสมตะกอนที่แม่น้ำสำคัญหลายสายพัดพามาจากภูเขาสูง

ภาคตะวันออก มีภูมิลักษณะเป็นที่ราบเนินเตี้ย ๆ ระหว่างทิวเขา และทิวเขาสูงสลับกับที่ราบ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือภาคอีสาน มีภูมิลักษณะเป็นที่ราบสูง ซึ่งเกิดจากการชนกันของแผ่นเปลือกโลก ทำให้พื้นที่ซึ่งเคยเป็นที่ราบสูง การคดโค้งของชั้นหินและรอยแตกในชั้นหินทำให้เกิดภูเขาหินปูนยอดแหลม ถ้ำ และโพรงต่าง ๆ

ภาคใต้ มีภูมิลักษณะเป็นคาบสมุทร มีทะเลล้อมรอบ ๒ ด้าน มีทะเลสาบ อ่าว และเกาะแก่งจำนวนมาก

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีภูมิลักษณะสวยงามแตกต่างกันหลากหลาย ชาวต่างประเทศจึงนิยมเข้ามาท่องเที่ยวเพื่อชมทัศนียภาพที่สวยงามแปลกตาและแตกต่างจากที่เคยเห็น คนไทยจึงควรภูมิใจในท้องถิ่นไทย และช่วยกันดูแลรักษาภูมิลักษณะของประเทศให้อยู่ในสภาพที่ดีตลอดไป



ยุทธ ศรทัตต์. (๒๕๖๗). ภูมิลักษณะเด่นในประเทศไทย. สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน
โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๔๑.

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดู
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดู
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การวิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดู

การวิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดู คือ การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดู รู้จักแสดงความคิดอย่างมีเหตุผล สามารถวิเคราะห์แหล่งที่มาของข้อมูลและความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล

ประเภทเรื่องที่ฟังและดู

๑. สื่อโฆษณา จะเป็นการสื่อให้คล้อยตาม ผู้ฟังต้องพิจารณาไตร่ตรองก่อนซื้อ
๒. สื่อเพื่อความบันเทิง ผู้ฟังต้องระมัดระวัง ใช้วิจารณญาณประกอบการตัดสินใจ
๓. ข่าวสาร ผู้ฟังต้องรู้จักแหล่งข่าว ผู้นำเสนอข่าว การจับประเด็น ความมีเหตุมีผล รู้จักเปรียบเทียบเนื้อหาจากที่มาของข่าว

๔. ปาฐกถา เนื้อหาประเภทนี้ผู้ฟังต้องมีสมาธิเพื่อจับประเด็นสำคัญให้ได้ และก่อนตัดสินใจเชื่อหรือนำข้อมูลส่วนใดไปใช้ประโยชน์ต้องมีความรู้พื้นฐานในเรื่องนั้น ๆ อยู่บ้าง

๕. สุนทรพจน์ สื่อประเภทนี้ส่วนใหญ่จะไม่ยาว และมีใจความที่เข้าใจง่าย ชัดเจน แต่ผู้ฟังจะต้องรู้จักกลั่นกรองสิ่งที่ดีไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

แนวทางการฟังและดูอย่างสร้างสรรค์

๑. เข้าใจความหมายของคำ สำนวน ประโยค และข้อความที่บรรยายหรืออธิบาย
๒. เข้าใจลักษณะของข้อความว่ามีใจความสำคัญของเรื่อง ที่เป็นความคิดหลัก ซึ่งมักตรงกับหัวข้อเรื่อง
๓. รู้จักประเภทของเรื่องที่ฟังและดู ต้องแยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นของเรื่อง/ข่าว
๔. ติดตามเรื่องได้ตรงตามจุดประสงค์ของผู้เล่า/ผู้เขียน บางคนต้องการให้ความรู้ บางคนต้องการโน้มน้าวใจ ผู้ฟังและดูต้องรู้จักจุดประสงค์ของเรื่องให้ได้ เพื่อจะได้จับใจความสำคัญได้
๕. ตั้งใจฟังและดูให้ตลอดเรื่อง พยายามทำความเข้าใจให้ตลอดเรื่อง ยิ่งเรื่องยาวสลับซับซ้อน ยิ่งต้องตั้งใจเป็นพิเศษและพยายามจับประเด็นหัวข้อเรื่อง
๖. สรุปใจความสำคัญ ชั้นสุดท้ายของการฟังและดูเพื่อจับใจความสำคัญก็คือสรุปให้ได้ว่า **เรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร**

ใบงานที่ ๕ เรื่อง การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดู
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดู
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพจากสารานุกรม เรื่อง “โภชนาการ ๙ บัญญัติ” และฟังคำอธิบาย
 ได้ภาพจากคุณครู แล้ววิเคราะห์ความน่าเชื่อถือตามประเด็นที่กำหนดให้

บัญญัติที่ ๙ งดหรือลดเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์



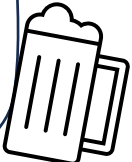
การดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เป็นประจำ จะมีโทษและเป็นอันตรายต่อสุขภาพ
 เพราะสิ่งเหล่านี้จะทำให้สมรรถภาพการทำงานของร่างกายลดลง เกิดอุบัติเหตุง่าย และเสี่ยงต่อการ
 เป็นโรคต่าง ๆ อาทิ โรคตับแข็ง แผลในกระเพาะอาหาร

๑. จากข้อความ “การดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เป็นประจำ จะมีโทษ และเป็นอันตรายต่อสุขภาพ เพราะสิ่งเหล่านี้จะทำให้สมรรถภาพการทำงานของร่างกายลดลง” นักเรียนคิดว่ามีความน่าเชื่อถือหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

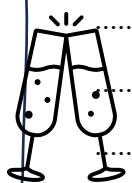


๒. นักเรียนคิดว่าโทษของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีผลเสียต่อร่างกายอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....



๓. นักเรียนคิดว่าการดื่มแอลกอฮอล์นั้นนอกจากส่งผลเสียต่อตนเองแล้วยังส่งผลเสียต่อผู้อื่นและสังคมอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....



ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง คำบุพบท
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง คำบุพบท
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำบุพบท

คำบุพบท คือคำที่ปรากฏหน้านามวลีและประกอบเข้าเป็นบุพบทวลี คำบุพบทมักมีความหมายเพื่อบอกตำแหน่ง หน้าที่ ความเกี่ยวข้อง ความมุ่งหมาย ความเป็นเจ้าของ

๑. คำบุพบทบอกตำแหน่ง ที่ตั้ง สถานที่ เช่น

ผมขอลงตรงสะพานลอย พวกเราแวะซื้อขนมข้างทาง

๒. บอกสาเหตุ เช่น

เขามีกำลังใจต่อสู้โรคร้ายเพราะคำพูดของเธอ

๓. บอกความมุ่งหมาย เช่น

น้องตั้งใจเรียนต่อเพื่ออนาคตของตัวเอง

๔. บอกความเป็นเจ้าของ เช่น

แมวของคุณแห้วหายไปจากบ้าน

๕. บอกผู้ที่ทำกริยาร่วมกัน เช่น

เขาวางแผนไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ เรารวมพลังต่อสู้กับศัตรู

๖. บอกผู้รับผลประโยชน์ เช่น

ในหลวงพระราชทานพรแก่ปวงชนชาวไทย

เรากล่าวคำสรรเสริญแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า

๗. บอกเวลา เช่น

เขากลับมาถึงเมืองไทยเมื่อวันก่อน

๘. บอกเครื่องมือที่ใช้ทำ เช่น

เขาจับปลาด้วยมือเปล่า

๙. บอกสิ่งที่ต้องการเปรียบเทียบ เช่น

อย่ารักเหย้ายิ่งกว่าผม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๕). **หนังสืออุเทศ**

ภาษาไทย ชุด บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม ๓ : ชนิดของคำ วลี ประโยค

และสัมพันธสาร (พิมพ์ครั้งที่ ๒). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค.ลาดพร้าว.

ใบงานที่ ๖ เรื่อง คำบุพบท
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง คำบุพบท
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำบุพบทมาแต่งเรื่องสั้นโดยนำเสนอผ่านรูปแบบการ์ตูน ๖ ช่อง

ชื่อเรื่อง _____



เหตุการณ์ที่ ๑

เหตุการณ์ที่ ๒



เหตุการณ์ที่ ๓

เหตุการณ์ที่ ๔

เหตุการณ์ที่ ๕

เหตุการณ์ที่ ๖



ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง คำลงท้าย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง คำลงท้าย
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำลงท้าย

คำลงท้ายหมายถึง คำที่ปรากฏในตำแหน่งสุดท้ายของประโยค ไม่มีความหมายเด่นชัดในตัว และไม่มีหน้าที่สัมพันธ์กับส่วนใดส่วนหนึ่งของประโยค คำลงท้ายอาจแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มแสดงทัศนภาวะ และกลุ่มแสดงมารยาท

๑. คำลงท้ายแสดงทัศนภาวะ คือ คำลงท้ายที่แสดงเจตนาหรือความรู้สึกด้วยการออกเสียงต่าง ๆ ซึ่งการแสดงเจตนาหรืออารมณ์ของคำลงท้ายนั้น ขึ้นอยู่ที่ความหนัก เบา ล้วน ยาว ของเสียง เช่น ชี นะ เอะ ละ

๒. คำลงท้ายแสดงมารยาท คือ คำลงท้ายแสดงความสุภาพ หรือไม่สุภาพ ขณะเดียวกันก็อาจแสดงสถานะและความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดด้วย เช่น ครับ ค่ะ ค่ะ ขา วะ หวะ ยะ ยะ

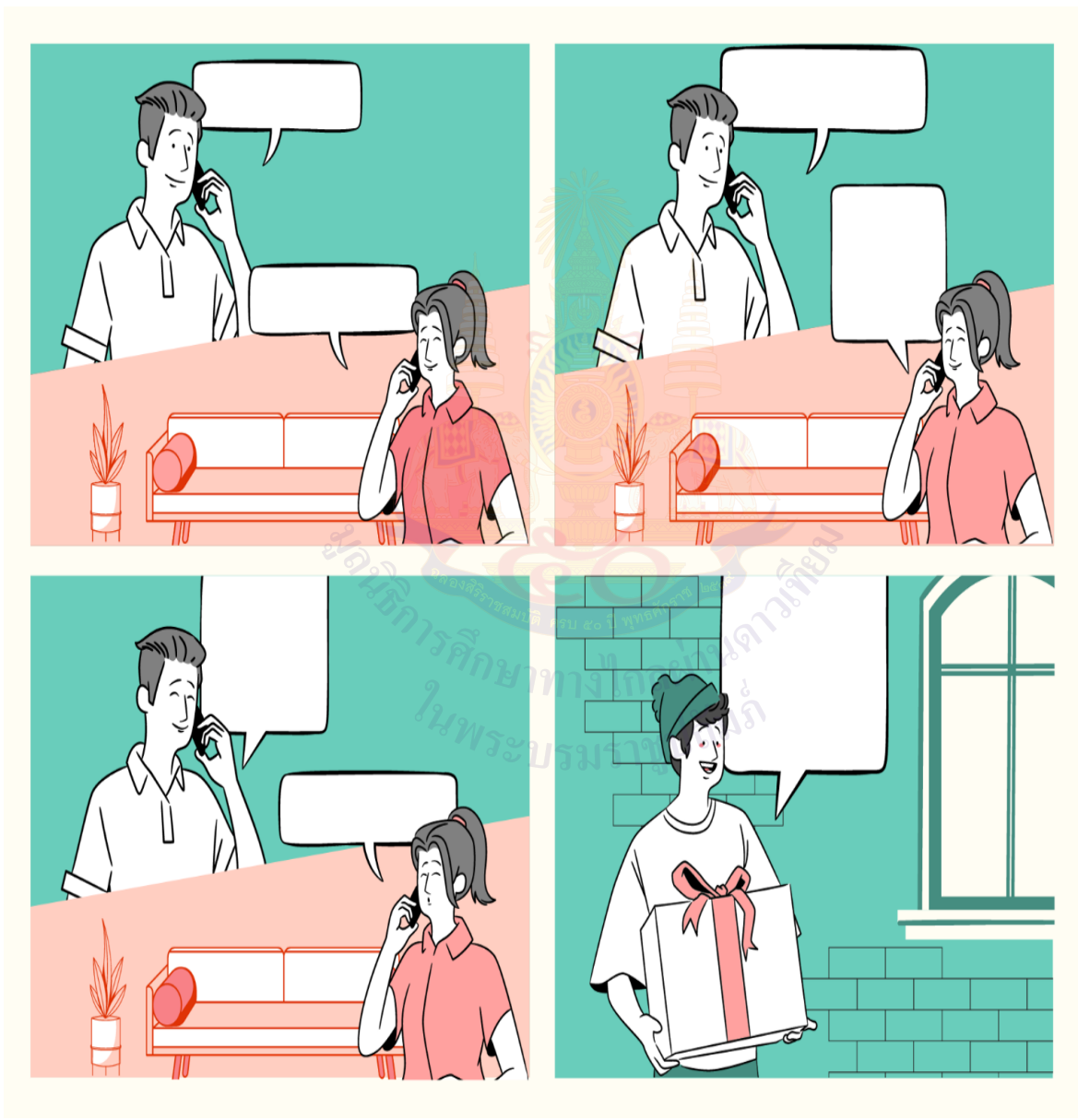
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๕). **หนังสืออุเทศ**

ภาษาไทย ชุด บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม ๓ : ชนิดของคำ วลี ประโยค และสัมพันธ์สาร (พิมพ์ครั้งที่ ๒). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค.ลาดพร้าว.



ใบบงานที่ ๗ เรื่อง คำลงท้าย
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง คำลงท้าย
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนบทสนทนาจากภาพที่กำหนดให้โดยใช้คำลงท้ายให้ถูกต้องตามลักษณะของการใช้คำลงท้าย



ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง คำปฏิเสธ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง คำปฏิเสธ
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำปฏิเสธ

คำปฏิเสธ คือ คำที่ใช้บอกปิดหรือไม่ยอมรับ คำปฏิเสธจำแนกเป็น ๒ ชนิด คือ คำปฏิเสธกริยา และคำปฏิเสธข้อความ

๑. คำปฏิเสธกริยา ได้แก่คำว่า มิ ไม่ หาไม่ และหา...ไม่ อาจจะปรากฏอยู่หน้าคำกริยา หรือหลังคำกริยา เช่น

ผมมิใช่คนดีอะไร

คนหลายคนไม่ชอบบทเรียน

เขาเดินไม่ระวังรถ

ตอนเที่ยงไม่ค่อยมีเจ้าหน้าที่อยู่ในห้อง

รถคันใหม่ไม่น่ากินน้ำมัน

เธอหารู้ไม่ว่ากำลังทำลายชื่อเสียงของตนเอง

๒. คำปฏิเสธข้อความ ได้แก่ หามิได้ มิได้ เปล่า มักใช้ปฏิเสธคำถาม เช่น

ก : คุณมากับภรรยาหรือ

ข : หามิได้

ก : ถ้าอย่างนั้นคงมากับเพื่อน ๆ

ข : มิได้

ก : คุณดูท่าทางเหนื่อยนะ


ข : เปล่านะ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๕). หนังสืออุเทศ
 ภาษาไทย ชุด บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม ๓ : ชนิดของคำ วลี ประโยค
 และสัมพันธสาร (พิมพ์ครั้งที่ ๒). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค.ลาดพร้าว.

ใบงานที่ ๘ เรื่อง คำปฏิเสธ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง คำปฏิเสธ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนใช้คำปฏิเสธโดยเขียนบทสนทนาจากภาพที่กำหนดให้ถูกต้อง
ตามลักษณะของคำปฏิเสธ




 กระทรวงศึกษาธิการ
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ในพระบรมราชูปถัมภ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

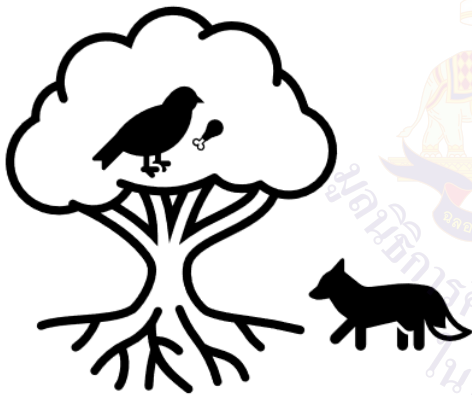
ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง (๑)
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง เป็นการวางโครงเรื่องที่มีตัวละคร ฉาก และการดำเนินเรื่อง เป็นไปตามลำดับเหตุการณ์ การเขียนแผนภาพโครงเรื่องก่อนที่จะเรียบเรียงงานเขียน ทำให้ผู้เขียน เห็นโครงเรื่องทั้งหมด สามารถนำไปเรียบเรียงขยายความเป็นงานเขียนได้ง่าย และมีรายละเอียดตาม ความต้องการครบถ้วน

ตัวอย่างการเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

แผนภาพโครงเรื่อง เรื่อง อีกากับสุนัขจิ้งจอก



ฉาก : ต้นไม้ใหญ่ริมทุ่งนา

เวลา : เย็น

ตัวละคร : อีกา สุนัขจิ้งจอก

ปัญหา : สุนัขจิ้งจอกอยากกินก้อนเนื้อที่อีกาคาบอยู่

แนวคิดของเรื่อง : คนใจยอมตกเป็นเหยื่อของคนฉลาด

เหตุการณ์

๑. อีกาเกาะอยู่บนกิ่งไม้ และคาบก้อนเนื้อขึ้นใหญ่อยู่ด้วย
๒. สุนัขจิ้งจอกอยากกินก้อนเนื้อของอีกา จึงคิดอุบายหลอกอีกา
๓. สุนัขจิ้งจอกแกล้งพูดเนียนขอให้อีกาได้ฟัง
๔. อีกาหลงเชื่ออำปากร้องเพลง ก้อนเนื้อจึงหลุดออกจากปาก
๕. สุนัขจิ้งจอกได้ก้อนเนื้อไปกินสมใจ

ใบงานที่ ๙ เรื่อง การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง (๑)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง (๑)
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนภาพโครงเรื่องในการเขียนเรื่องสั้นโดยนำความรู้เรื่องชนิดของคำมาใช้ในการเขียน เพื่อนำไปพัฒนาเป็นงานเขียนประเภทเรื่องสั้นในชั่วโมงถัดไป



ตัวละคร

.....

.....

ฉาก

.....

.....

.....

.....

แนวคิดของเรื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหา

.....

.....

.....

.....

เหตุการณ์

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.

ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง (๒)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง (๒)
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำโครงเรื่องจากใบงานที่ ๙ มาเขียนเป็นเรื่องสั้น โดยตั้งชื่อเรื่องให้ สอดคล้องกับโครงเรื่องที่ตั้งไว้

ชื่อเรื่อง.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

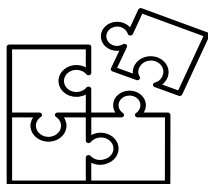
.....

.....

.....

.....

.....



ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....



ชื่อ : _____ สกุล : _____ ชั้น _____ เลขที่ _____
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร

๑. กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับที่ฉันทำได้ตามระดับความสามารถของตนเอง และสิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น

สิ่งที่ฉันได้ทำ	ระดับที่ฉันทำได้				สิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
๑. อ่านจับใจความสำคัญ					<input type="checkbox"/>
๒. แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน					<input type="checkbox"/>
๓. วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล					<input type="checkbox"/>
๔. ใช้คำได้ถูกต้องตามชนิดของคำ					<input type="checkbox"/>
๕. เขียนแผนภาพโครงเรื่อง					<input type="checkbox"/>

๒. สิ่งที่ฉันทำได้ดีและภูมิใจ (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๓. สิ่งที่ฉันยังไม่เข้าใจ / ยังทำได้ไม่ดี คือ..... (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๔. สิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้นในการเรียนหน่วยต่อไป (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....